

1. Álvarovo »drugo rimsko obdobje«

Ustanovitelj Opus Dei – življenjepis sv. Jožefmarija Escrivája.

30. Okt. 2023

[↗ Nazaj na kazalo](#)

Zmaga zaveznikov je spomladi 1945 v Evropo prinesla mir, vendar se je po mnogih državah nadaljevala velika politična nestabilnost in siloviti notranji boji ideološkega značaja. Kmalu se je začel izvajati Marshallov načrt za obnovo in

gospodarski razvoj velikega dela v vojni opustošene Evrope. Španija, ki jo je zdelala že državljanska vojna (1936–1939) in si v času druge svetovne vojne ni mogla opomoči, je bila s strani mednarodnih organizacij in velesil potisnjena v ozadje. Prepuščena svojim lastnim, skrajno pičlim gospodarskim virom (ni imela goriva, niti surovin, niti ustrezne kmetijske proizvodnje za spopadanje z lakoto) je le stežka kljubovala togosti mednarodne obkolitve. Francova Španija je bila obravnavana kot diktatura totalitarnega značaja, povezana z nedavno zgodovino prijateljskih odnosov s silami osi. Na tej osnovi je Organizacija združenih narodov predlagala umik veleposlanikov iz Španije, kar so nekatere države storile decembra 1946.^[1] Že prej, 2. februarja 1946, je bila za Špance zaprta francoska meja.^[2]

Vojna leta so pustila svojo sled tudi na drugih področjih. Kardinalski kolegij, ki je običajno štel kakšnih sedemdeset članov, je bil zmanjšan skoraj na polovico. Proti koncu leta 1945 je Pij XII. izpraznjena mesta zapolnil z dvaintridesetimi kardinali, med katerimi so bili Italijani le štirje, tako da so prvič po več stoletjih neitalijanski kardinali v Cerkvi imeli večino. Podelitev kardinalskih klobukov je bila 21. februarja 1946.^[3]

V tistih dneh je bilo iz Španije organizirano romanje v Rim, ki naj bi sovpadlo s slovesno podelitvijo kardinalskih časti. Na čelu romarjev, ki so iz Barcelone do Civitavecchie potovali z ladjo *J. J. Sister*, je bil madridski škof. Romarska odprava se je vračala 24. februarja in Álvaro se je s Joséjem Orlandisom namenil v barcelonsko пристanišče, da bi sprejel gospoda Leopolda, ki ju je nato seznanil z zadnjimi novicami in s svojimi vtisi iz Rima.^[4] Istega dne

proti polnoči, na predvečer svojega odhoda, je Álvaro pisal sporočilo očetu in ga sklenil z besedami:

»Blagoslovite naju! Saj veste, da vas ima nenehno v mislih in moli za vas vaš sin Álvaro. Dne 26. februarja vam pošljeva telegram iz Genove.«^[5]

Po plovbi brez zapletov in srečnem pristanku v Genovi je sledila nekoliko manj udobna pot do Rima. Teden dni predtem je Salvador Canals našel stanovanje na Corso del Rinascimento 49; njegova okna in balkoni so gledali na Navonski trg. Bolj središčno lego bi si bilo težko zamisliti. Stanovanje je obsegalo majhno dnevno sobo, vežo, prostorno jedilnico in več spalnic, vendar je bila ena od teh natrpana s pohištvom prejšnjega najemnika. Čim je Álvaro našel prost trenutek, je pisal v Madrid ter z drobno pisavo zapolnil več listov papirja, začeniši s poročilom o svojem prihodu v Rim:

»Rim, 2. 3. '46

Predragi oče! Tule je prvo pismo iz tega drugega rimskega obdobja. To pišem v našem stanovanju na Corso del Rinascimento 49, ki ga je po božji previdnosti našel Salvador [...].

Potovanje z ladjo je šlo kot po maslu: odplula sva 25. 2. opoldne z vso

prtljago in v Genovo prispela naslednji dan ob treh popoldne. Tam sta naju čakala konzul in Salvador.

Kljub konzulovemu ugovarjanju smo se okrog 6. ure popoldne s fiatom, ki ga je vozil njegov lastnik, neki grof, Salvadorjev prijatelj, odpravili proti Rimu. Da bi pridobili nekaj časa, smo se brez čakanja na spremstvo

karabinjerjev peljali čez prelaz Bracco (grof je imel pri sebi svojo *rivoltello*, revolver – kaj več pa ni bilo mogoče storiti) in ni bilo posebnosti.

Večerjali smo v La Spezii, in čeprav so nas znova posvarili, da je zelo nevarno, smo šli dalje, misleč, da bomo lahko potovali ponoči in

prispeli ravno ob pravem času, da bi še videli španske kardinale, ki naj bi 1. marca v jutranjih urah odhajali iz Rima. A potem so se začele okvare na pnevmatikah, zlomili sta se obe dvigalki, nazadnje pa je 8 km pred Piso počila še ena guma. Ker je bila že noč, ni bil noben voznik pripravljen ustaviti in nam posoditi dvigalko ali kakorkoli pomagati, tako da smo samo dobro zapahnili in prespali v avtomobilu ter upali, da nam bo zjutraj kdo ponudil pomoč – nismo namreč vedeli, da smo bili tako blizu Pise. Pa tudi tega nismo vedeli do naslednjega dne, da so, medtem ko smo mi spali, roparji kak kilometer proč okradli neki tovornjak in se odpeljali z njim, voznika in sopotnike pa pustili privezane ob drevo. V jutranjih urah nam je končno nekdo priskočil na pomoč. Maševal sem v Pisi – prva maša v Italiji – in potem ko smo popravili pnevmatike, smo nadaljevali pot. Vendar se nas je

držala smola: gume so kar naprej pokale, in namesto da bi prišli v Rim 27. februarja, smo prispeli 28. ter ostali brez večerje.«^[6]

Po tem potopisu sledi več obširno popisanih pol papirja, na katerih brez skoparjenja s potankostmi razlaga, kdaj in kako so pridobili priporočilna pisma od kardinalov. Po podatkih, ki so jih v Barceloni dobili od gospoda Leopolda, preden so odrinili proti Genovi, naj bi novi kardinali prav kmalu zapustili Rim. Skoraj vsi so imeli že pripravljene kovčke in so bili tik pred odhodom. Brez posebnih težav so dobili priporočilna pisma od vseh treh Špancev: od taragonskega in granadskega nadškofa ter od toledskega primasa. Nato so si prizadevali navezati stik z drugimi kardinali, ki so še ostali v Rimu. Lizbonski patriarh Cerejeira je bil prvi, ki je ponudil priporočilno pismo sam od sebe, še preden so ga

zaposili: »Tudi jaz ga moram oddati!« jim je dejal. In njegov tajnik, dr. Mesquita, se je potrudil, da je priporočilo napisal tudi kardinal Gouveia iz mesta Lourenço Marques v Mozambiku. Álvarovo srečanje s palermskim kardinalom Ruffinijem je bilo zelo pristržno. Ko se mu je Álvaro približal in mu dejal, da ga najbrž ne bo prepoznal, ker je ob njunem zadnjem srečanju imel brke in bil civilno oblečen, je kardinala obšlo silno zadovoljstvo in javno je izrekel veliko pohvalo Delu ter nekaterim njegovim članom. Dva, ki ju je že prej poznal, sta bila Albareda in Barredo. »Saj veste,« je vztrajal, »da kjer sem jaz, tam je *l'Opera* [Delo] – morate priti v Palermo.«^[7]

Ko se je že lotil tega posla, se je Álvaro odločil še naprej prositi za priporočila vse kardinale iz škofij, v katerih je apostolsko deloval kak vernik Dela, četudi je šlo zgolj za skromne začetke kakšnega

raziskovalca ali študenta s štipendijo za študij v tujini. Na svoj drugi delovni dan v Rimu je ustanovitelju napisal povzetek: »Možno je, da nam priporočila dajo kardinali iz Berlina, Kölna, Westminstera, Palerma ter morda Milana in New Yorka, tako da jih bo poleg pisem iz Toleda, Tarragone, Granade, Sevilje (ki še vedno ni prispelo!) in Lizbone skupno 11 od 69 z vsega sveta. To sploh ni slabo, tudi če nam nekateri od njih dajo košarico.«^[8]

Za 3. marec je imel Álvaro dogovorjenih še nekaj sprejemov pri kardinalih, ki so se zadržali v Rimu. Newyorški kardinal Francis Spellman in westminstrski kardinal Bernard Griffin, ki bi mu gotovo dala priporočilo, sta morala nujno odpotovati iz Rima. V tako mednarodnem okolju je bil za sporazumevanje med cerkvenimi dostojanstveniki nekako najprikladnejši jezik italijanščina, ki

pa je Álvaro ni bil kaj dosti večšč.
Kmalu se je prepričal, da je v Rimu
znanje tega jezika nekaj obveznega:
»Očitno ne preostane drugega,« je
pisal očetu, »kot da govorimo
italijansko, če se želimo sporazumeti
z vsemi temi ljudmi. Sam se trudim
že od prvega dne.«^[9] Ko pa je 3.
marca v Salvadorjevem spremstvu
prišel na srečanje s kölnskim
generalnim vikarjem, je moral
poskusiti s francoščino. A kljub temu
vikar po pol ure še vedno ni razumel,
zakaj naj bi jim kardinal dal
priporočilno pismo. Vseeno ju je v
znamenje dobre volje povabil, da za
trenutek pristopita in poljubita
prstan njegove eminence – trenutek,
ki se je na vikarjevo presenečenje
podaljšal, ne da bi ga ta mogel
prekiniti. Na začetku razgovora v
pisarni kardinala Josepha Fringsa so
sklenili prijateljski dogovor o
sredstvu sporazumevanja. Kardinal
je znal le nemško, italijansko in
latinsko. V okviru te trojice mu je

Álvaro ponudil latinščino ali pa svojo tridnevno italjinščino. Kardinal Frings je modro izbral latinski jezik, v katerem sta se nato pogovarjala poldrugo uro.

Álvaro mu je predstavil Delo. In ko je iz kardinalovih vprašanj razbral, da popolnoma razume, se je dotaknil namena svojega obiska: »*Habemus aliquas Litteras Commendaticias ... fere omnium Episcoporum Hispaniae et etiam alicuius Cardinalis Lusitaniae, Italiae ...* [imamo priporočilna pisma skoraj vseh španskih škofov in tudi od kakšnega kardinala iz Portugalske, Italije ...]« V tem trenutku je Salvador, kakor bi hotel podkrepiti Álvarove besede, potegnil iz aktovke kup papirjev. Ko je kardinal Frings to videl, mu je od presenečenja ušel iskren vzклик: »*Sed insatiabiles estis!* [Ampak vi ste nenasitni!]«^[10]

»Odgovoril sem mu,« nadaljuje Álvaro, »da se za *decretum laudis* običajno priloži štiri do šest priporočilnih pisem, tako da njegovo ne bi ničesar dodalo ali odvzelo glede možnosti za pridobitev tega odloka; vendar da je Delo dejansko že delovalo v Nemčiji in da bi gospod kardinal Faulhaber, če bi bil v Rimu, gotovo podal priporočilo, predvsem pa *esset nobis gaudium magnum Litteram aliquam alicuius Episcopi Germaniae possidere* [bi nam bilo v veliko veselje, če bi imeli pismo kakšnega nemškega škofa].«^[11] Kardinal mu je rade volje ustregel in sestavil priporočilno pismo.

Število možnih priporočilnih pisem tujih škofov je bilo seveda omejeno. Drugače pa je bilo s španskimi prelati. Ustanovitelj je že več let obiskoval škofije in se redno srečeval z mnogimi škofi. Sklenil je, da bo poskusil pridobiti priporočila od vseh, s katerimi je bil v stiku. V

nekaterih primerih je postopek zahteval izvedbo v več korakih. Najprej poglobljen pogovor z dotičnim cerkvenim dostojanstvenikom o cerkvenopravnem položaju Dela. Zatem je sledilo povabilo, naj napiše priporočilno pismo. Nazadnje pa je bilo treba doseči, da ga tudi odpošlje; kar v nekaterih primerih sploh ni bilo lahko, če je škof – najsibo zaradi bolezni, potovanja ali obilice dela – dalj časa odlašal in mu je moral Jožefmarija osvežiti spomin oziroma komu naročiti, naj ga spomni. V drugih primerih, ko s škofom ni imel neposrednih stikov, se je za opominjanje zatekal k uslugam prijateljev in znancev, kot so bili škof v mestu Tuy, opat samostana Montserrat ter gospod Eliodoro Gil.^[12] Vse to pojasni, zakaj je kljub temu, da je z zbiranjem pisem začel decembra 1945, to nalogo dokončal šele junija 1946.

Álvaro je s seboj v Rim odnesel dober ducat priporočilnih pisem, katerim so se v mesecu marcu pridružila še druga: Jaén, Zamora, Jaca, Ciudad Rodrigo, Barbastro ...^[13] ter tista, ki so jih pridobili v Rimu. V zvezi s priporočili je Jožefmarija 25. marca pisal monsinjorju Lópezu Ortizu:

Škoda, da se ne moreva srečati in poklepetati, saj bi ti želel pojasniti, zakaj je dobro, da se »priporočila« namnožijo. Hvala Bogu so jih že napisali nekateri portugalski in italijanski prelati ter vsi španski škofje, ki so prejeli našo prošnjo.^[14]

Priporočilnih pisem španskih škofov se je nabralo že več kot trideset, ko so člani Opus Dei v Rimu naredili sedem kopij teh pisem, da bi jih v obliki brošure izročili vsakemu izmed svetovalcev rimske kurije. »Ste pa res zagnani!« je pripomnil eden od njih.^[15] Kot odgovor na to je Álvaro v pismu 10. aprila dejal očetu:

»Škoda, da nimamo prav vseh priporočilnih pisem!«^[16]

Tako kot kardinal Frings bi tudi oče upravičeno lahko pomislil, da so njegovi rimski sinovi »nenasitni«. A tudi če je tako mislil, tega ni rekel. Nasprotno, podvizal se je, da bi pridobil priporočila od vseh tistih škofov, ki se še niso odzvali, ter 14. aprila brž pisal monsinjorju Lópezu Ortizu:

Oprosti mi, da te spet nadlegujem. Iz Rima nujno hočejo od mene več priporočilnih pisem. [...] Dobro bi bilo izvedeti, ali so se dobri gospodje iz krajev León, Orense in Guadix kaj zganili. Odkrito povedano: ne bo me preveč skrbelo, če zavrnejo, čeprav si tega ne želim. Nujno mi čim prej povej, kako kaže.^[17]

Čez mesec dni je Álvaro o tej zadevi poročal: »Iz priporočilnih pisem je nastala stostranska knjiga – čudovito.«^[18] Priporočila so še naprej

prihajala. Zadnja med njimi (iz škofij León, Ibiza, Plasencia in Vich) so prejeli v sredini junija.^[19]

↗ Naslednje poglavje

↗ Nazaj na kazalo

.....

^[1] Prim. Alberto J. Lleonart y Amselem, Fernando María Castiella y Maiz, *España y ONU: la Cuestión española, I (1945–1946)*, Madrid 1978, str. 386–389.

^[2] Mejo so ponovno odprli 24. 8. 1947.

^[3] Prim. *Acta Apostolicae Sedis*, XXXVIII (1946), str. 132. Imenovanje in oznanitev novih kardinalov je bilo opravljeno na tajnem konzistoriju 18. februarja (prim. *prav tam*, str. 103). Zaradi intervjujev, avdienc in obiskov v dneh po podelitvi nazivov in položajev v kongregacijah so se

kardinali v Rimu zadržali še teden dni.

[4] Prim. José Orlandis Rovira, *Mis recuerdos. Primeros tiempos del Opus Dei en Roma*, Madrid 1995, str. 36–37.

[5] Pismo Álvara del Portilla, Barcelona, 24. 2. 1946 (AGP Sec. B1 leg. 3, C-460224-1).

[6] Pismo Álvara del Portilla, Rim, 2. 3. 1946 (AGP Sec. B1 leg. 3, C-460302-1).

[7] *Prav tam.*

[8] *Prav tam.* Omenjeni španski kardinali so bili: toledski nadškof Enrique Pla y Deniel, taragonski nadškof Manuel Arce y Ochotorena in granadski nadškof Agustín Parrado y García.

[9] Pismo Álvara del Portilla, Rim, 2. 3. 1946 (AGP Sec. B1 leg. 3, C-460302-1).

[10] Pismo Álvaro del Portilla, Rim, 12. 3. 1946 (AGP Sec. B1 leg. 3, C-460312-1).

[11] *Prav tam.*

[12] Prim. Pismi iz Bilbaa in Madrida monsinjorju Joséju Lópezu Ortizu, škofu v mestu Tuy, AGP, RHF, EF-460206-1 in EF-460420-1; Pisma iz Madrida patru Aureliu Maríi Escarréju Janéju OSB, EF-460324-1, EF-460421-1 in EF-460503-1.

[13] Prim. Pismo iz Madrida članom Dela v Rimu, EF-460324-2.

[14] Pismo iz Madrida, EF-460325-1.

[15] Pismo Álvaro del Portilla, Rim, 3. 4. 1946 (AGP Sec. B1 leg. 3, C-460403-1). To pismo je nastajalo več dni: 3., 5. in 19. aprila.

[16] *Prav tam.*

[17] Pismo iz Madrida, EF-460414-1.

[18] Pismo Álvaro del Portilla, Rim, 17. 5. 1946 (AGP Sec. B1 leg. 3, C-460517-1).

[19] Prim. Pismo iz Madrida Ávaru del Portillu, EF-460616-1. Zbiranje priporočilnih pisem je bilo smela in obsežna naloga. Kot je bilo zapisano v *decretum laudis* Duhovniške družbe sv. Križa in Opus Dei, 24. 2. 1947 (v: Amadeo de Fuenmayor, Valentín Gómez Iglesias, José Luis Illanes, *El itinerario jurídico del Opus Dei. Historia y defensa de un carisma*, Pamplona 1989, *Apéndice Documental* 22, str. 532–535), je bilo na Sveti sedež poslanih šestdeset pisem škofov iz škofij, v katerih je deloval Opus Dei; med njimi je bilo osem kardinalov in vsi španski metropolitani. Prim. tudi *Pismo* 7. 10. 1950, št. 20; in *Diccionario de Historia Eclesiástica de España*, Madrid 1972, 2. knjiga, str. 1012).

Andrés Vázquez de Prada

pdf | document generated
automatically from [https://
dev.opusdei.org/sl-si/article/1-alvarovo-
drugo-rimsko-obdobje/](https://dev.opusdei.org/sl-si/article/1-alvarovo-drugo-rimsko-obdobje/) (8. Avg. 2025)